

US22044590

Potvrzení o doručení dokumentu

Organizace: Ústavní soud

Základní údaje

Číslo podání: US CKDP 0013601/22

Věc: Ústavní stížnost - Elektrárna Chvaletice a.s.

Doručeno: 10. 8. 2022 17:57:51

ID zprávy: DZ-164534

Email/DS: ejffvsh

ÚSTAVNÍ SOUD ČR		
Joštova 8, 660 83 Brno		
Došlo		5
dne:	10 -08- 2022	
1+1+PM	krát přílohy:	SV
Vyřizuje:	<i>[Signature]</i>	

Odesílatel Petr Zákoucký - JUDr. Petr Zákoucký, LL.M., advokát

K Rukám:

Do vlastních rukou: Ne

Spisová značka:

SP. Zn. Odesílatele:

Neředchází

Seznam validací

Výsledek	Soubor	Subjekt certifikátu	Vystavitel
Příloha je validní	03-Vyjádření-Stěžovatelky-k-návrhům-na-přiznání-odkladného-účinku-ze-dne-16.-2.-2022.pdf		
Neobsahuje žádné podpisy	03-Vyjádření-Stěžovatelky-k-návrhům-na-přiznání-odkladného-účinku-ze-dne-16.-2.-2022.pdf		
Příloha je validní	04-Doplnění-vyjádření-Stěžovatelky-k-návrhům-na-přiznání-odkladného-účinku-ze-dne-21.-6.-2022.pdf		
Neobsahuje žádné podpisy	04-Doplnění-vyjádření-Stěžovatelky-k-návrhům-na-přiznání-odkladného-účinku-ze-dne-21.-6.-2022.pdf		
Příloha je validní	05-Rozhodnutí-Krajského-úřadu-Olomouckého-kraje-č.-j.-KUOK-784642021-ze-dne-23.-7.-2021.pdf		
Podpis je platný	05-Rozhodnutí-Krajského-úřadu-Olomouckého-kraje-č.-j.-KUOK-784642021-ze-dne-23.-7.-2021.pdf	SERIALNUMBER=ICA - 10034833, SN=Veselský, G=Josef, I=JV, E=j.veselsky@kr-olomoucky.cz, OU=Odbor životního prostředí a zemědělství, O=Olomoucký kraj, L="Lipník nad Bečvou, Zahradní 1267, 75131", S=Olomoucký, CN=Ing. Josef Veselský, C=CZ	SERIALNUMBER=NTRCZ-26439395, O="První certifikační autorita, a.s.", CN=I.CA Qualified 2 CA/RSA 02/2016, C=CZ
Příloha je validní	06-Rozhodnutí-Ministerstva-životního-		

	prostředí-č.-j.- MZP20215501135-ze- dne-25.-11.-2021.pdf		
Podpis je platný	06-Rozhodnutí- Ministerstva-životního- prostředí-č.-j.- MZP20215501135-ze- dne-25.-11.-2021.pdf	SERIALNUMBER=ICA - 10222064, SN=Trojanová, G=Tatána, T=zástupkyně ředitele odboru a vedoucí oddělení, OU=odbor výkonu státní správy VI, O=Ministerstvo životního prostředí, CN=RNDr. Tatána Trojanová, C=CZ	SERIALNUMBER=NTRCZ-26439395, O="První certifikační autorita, a.s.", CN=I.CA Qualified 2 CA/RSA 02/2016, C=CZ
Příloha je validní	07-Usnesení-Krajského- úřadu-Pardubického- Kraje-č.-j.-KrÚ- 529242022OŽPZCH-- sp.-zn.-SpKrÚ- 522092022OŽPZ3-ze- dne-21.-7.-2022.pdf		
Podpis je platný	07-Usnesení-Krajského- úřadu-Pardubického- Kraje-č.-j.-KrÚ- 529242022OŽPZCH-- sp.-zn.-SpKrÚ- 522092022OŽPZ3-ze- dne-21.-7.-2022.pdf	T=referent, SERIALNUMBER=P390370, G=Jiří, SN=Kučera, CN=Jiří Kučera, OU=1904, O=PARDUBICKÝ KRAJ, OID.2.5.4.97=NTRCZ- 70892822, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	08-Výpis-z-rejstříku- zástav--zástavní-právo- k-obchodnímu-závodu- Stěžovatelky-.PDF		
Neobsahuje žádné podpisy	08-Výpis-z-rejstříku- zástav--zástavní-právo- k-obchodnímu-závodu- Stěžovatelky-.PDF		
Příloha je validní	09-Výpis-z-katastru- nemovitostí--zástavní- právo-k-nemovitostem- Stěžovatelky-.pdf		
Nelze určit platnost podpisu	09-Výpis-z-katastru- nemovitostí--zástavní- právo-k-nemovitostem- Stěžovatelky-.pdf	SERIALNUMBER=S13437, CN=ČR - Český úřad zeměměřický a katastrální, OU=Český úřad zeměměřický a katastrální, O=ČR - Český úřad zeměměřický a katastrální, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00025712, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	ECH---Ústavní-stížnost- proti-usnesení-KS-o- přiznání-odkladného- účinku-správních-žalob- 2338812.4-.pdf		
Neobsahuje žádné podpisy	ECH---Ústavní-stížnost- proti-usnesení-KS-o- přiznání-odkladného- účinku-správních-žalob- 2338812.4-.pdf		
Příloha je validní	01-Plná-moc.pdf		
Podpis je platný	01-Plná-moc.pdf	SERIALNUMBER=P647590, G=Vojtěch, SN=Novák, CN=Mgr. Vojtěch Novák, OU=P647590, L="V celnici 1034/6, 11000 Praha 1", C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	02-Usnesení-Krajského- soudu-v-Ostravě--- pobočka-v-Olomouci-		

	č.-j.-60-A-52022--213-ze-dne-22.-6.-2022.pdf		
Podpis je platný	02-Usnesení-Krajského-soudu-v-Ostravě---pobočka-v-Olomouci-č.-j.-60-A-52022--213-ze-dne-22.-6.-2022.pdf	T=zapisovatelka, SERIALNUMBER=P596892, G=Miroslava, SN=Navrátilová, CN=Miroslava Navrátilová, OU=722, OU="Krajský soud v Ostravě, pobočka Olomouc", O=Krajský soud v Ostravě, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00215732, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Podpis je platný	PrijataDZ.zfo	SERIALNUMBER=S91490, CN=Informační systém datových schránek - produkční prostředí, O=Ministerstvo vnitra České republiky, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00007064, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ

DATOVOU SCHRÁNKOUÚstavní soud
Joštova 8
660 83 Brno

ID datové schránky: z2tadw5

Ke sp.zn.: 60 A 5/2022

Stěžovatelka:

Právně zastoupena:

Účastník:

Vedlejší účastník:
(žalobce v předcházejícím řízení)Vedlejší účastník:
(žalobce v předcházejícím řízení)Vedlejší účastník:
(žalovaný v předcházejícím řízení)

ÚSTAVNÍ SOUD ČR Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo	5
dne: 10 -08- 2022	
_____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje:	

V Praze dne 10. 8. 2022

Nepředchází**Elektrárna Chvaletice a.s.**,

IČO: 287 86 009,

se sídlem K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice,

zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Hradci
Králové, sp. zn. B 2905**JUDr. Petrem Zákouckým, LL.M.**, advokátem,

se sídlem V Celnici 1034/6, 110 00 Praha 1,

zapsaným v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní
komorou pod ev. č. 12158**Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci**

se sídlem Studentská 7, 771 11 Olomouc

Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic,

IČO: 155 47 779

se sídlem Údolní 567/33, 602 00 Brno,

zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně,
sp. zn. L 372**Frank Bold Society, z. s.**,

IČO: 653 41 490

se sídlem Údolní 567/33, 602 00 Brno,

zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně,
sp. zn. L 6438**Ministerstvo životního prostředí**,

se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha

LUSTRUM

provedené ke dni :

10 -08- 2022

.....

- Vedlejší účastník:** **Greenpeace Česká republika, z. s.**
(vedl. účast. v předcházejícím řízení) se sídlem Prvního pluku 143/12, 186 00 Praha
- Vedlejší účastník:** **Obec Veltruby**
(vedl. účast. v předcházejícím řízení) se sídlem Sportovní 239, 280 02 Veltruby
- Vedlejší účastník:** **Pardubický kraj**
(vedl. účast. v předcházejícím řízení) se sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
- Vedlejší účastník:** **Zelená pro Pardubicko, z. s.**
(vedl. účast. v předcházejícím řízení) se sídlem Bartoňova 831, 530 12 Pardubice

Ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci č. j. 60 A 5/2022 -213 ze dne 22. 6. 2022 o přiznání odkladného účinku správním žalobám

Návrh na odložení vykonatelnosti napadeného rozhodnutí; žádost o přednostní projednání ústavní stížnosti

Přílohy:

1. Plná moc
2. Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci č. j. 60 A 5/2022 -213 ze dne 22. 6. 2022 ✓
3. Vyjádření Stěžovatelky k návrhům na přiznání odkladného účinku ze dne 16. 2. 2022 ✓
4. Doplnění vyjádření Stěžovatelky k návrhům na přiznání odkladného účinku ze dne 21. 6. 2022 ✓
5. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje č. j. KUOK 78464/2021 ze dne 23. 7. 2021 ✓
6. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. MZP/2021/550/1135 ze dne 25. 11. 2021 ✓
7. Usnesení Krajského úřadu Pardubického Kraje č. j. KrÚ 52924/2022/OŽPZ/CH, sp. zn. SpKrÚ 52209/2022/OŽPZ/3 ze dne 21. 7. 2022 ✓
8. Výpis z rejstříku zástav (zástavní právo k obchodnímu závodu Stěžovatelky) ✓
9. Výpis z katastru nemovitostí (zástavní právo k nemovitostem Stěžovatelky) ✓

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Společnosti Elektrárna Chvaletice a.s., IČO: 287 86 009, se sídlem K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice (dále jen "**Stěžovatelka**" nebo "**provozovatel**") byly dne 26. 1. 2022 a 27. 1. 2022 Krajským soudem v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen "**Krajský soud**") doručeny žaloby (dále společně jako "**žaloby**"), které byly u Krajského soudu podány spolkem Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic a spolkem Frank Bold Society, z. s. (každý z uvedených spolků dále také samostatně jako "**žalobce**" či společně jako "**žalobci**") proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (dále jen "**MŽP**") ze dne 25. 11. 2021, č. j. MZP/2021/550/1135 (dále jen "**Rozhodnutí MŽP**"), jímž žalovaný částečně změnil rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen "**KÚ**") ze dne 23. 7. 2021, č. j. KUOK 78464/2021, o 29. změně integrovaného povolení (dále jen "**Rozhodnutí KÚ**") pro zařízení „Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW" (dále jen "**zařízení**" nebo "**Elektrárna Chvaletice**"), kterým byla Elektrárně Chvaletice provozované Stěžovatelkou udělena výjimka z emisních limitů pro rtuť a pro oxidy dusíku stanovených Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2017/1442 ze dne 31. 7. 2017, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (dále jen "**závěry o BAT**"). S oběma žalobami byly spojeny návrhy na přiznání odkladného účinku žalob ve smyslu § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "**SŘS**").
2. Stěžovatelka v řízení o žalobách uplatňuje svá práva coby osoba zúčastněná, což Krajskému soudu oznámila svými příjisy ze dne 1. 2. 2022.
3. Dne 11. 2. 2022 bylo Stěžovatelce doručeno usnesení Krajského soudu č. j. 60 A 5/2022-137, kterým byla soudní řízení o obou nadepsaných žalobách spojena ke společnému řízení vedenému pod sp. zn. 60 A 5/2022.
4. Dne 7. 3. 2022 byl Stěžovatelce doručen rozsudek Krajského soudu č. j. 60 A 5/2022-156 ze dne 4. 3. 2022, kterým bylo Rozhodnutí MŽP zrušeno a věc vrácena MŽP k dalšímu řízení (dále jen "**Rozsudek KS**"). O návrzích žalobců na přiznání odkladného účinku žalob Krajský soud nerozhodoval s ohledem na skutečnost, že rozhodnutí ve věci samé bylo vydáno pouhých 39 dnů od podání správních žalob.
5. Stěžovatelka i MŽP napadli Rozsudek KS kasačními stížnostmi u Nejvyššího správního soudu. Dne 23. 5. 2022 vydal Nejvyšší správní soud rozsudek č.j. 10 As 100/2022-85, kterým Rozsudek KS zrušil pro nesprávné právní posouzení věci a pro porušení procesních práv Stěžovatelky a věc vrátil Krajskému soudu k dalšímu řízení (dále jen "**Rozsudek NSS**").
6. Dne 23. 6. 2022 bylo Stěžovatelce doručeno usnesení Krajského soudu č.j. 60 A 5/2022 -213 ze dne 22. 6. 2022, kterým bylo vyhověno návrhům žalobců na přiznání odkladného účinku žalob (dále jen "**Napadené rozhodnutí**"). Napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 23. 6. 2022 a vykonatelnosti dne 28. 6. 2022.

II. Shrnutí

7. Stěžovatelka tímto podává proti Napadenému rozhodnutí ústavní stížnost (dále jen "**Stížnost**") ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. d) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "**Ústava ČR**") a § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb. o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "**zákon o ÚS**"), a to z následujících důvodů:
- a) Napadeným rozhodnutím bylo fakticky zrušeno pravomocné Rozhodnutí MŽP, kterému nadále svědčí presumpce správnosti správních aktů, a které má naprosto zásadní dopad na podnikání Stěžovatelky, aniž by došlo k jakémukoliv přezkumu jeho zákonnosti soudem. Následky Napadeného rozhodnutí jsou pro Stěžovatelku trvalé, nezvratné a v zásadě likvidační, a to bez ohledu na následné rozhodnutí soudu ve věci samé. Proti tomuto stavu nemůže Stěžovatelka účinně brojit opravnými prostředky a v budoucnu ani případnou žalobou na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci (podrobněji část III. níže).
 - b) Krajský soud Napadené rozhodnutí odůvodnil výhradně odkazem na existující judikaturu, která je na daný případ zcela nepřiléhavá, aniž by své rozhodnutí doprovodil jakoukoliv vlastní úvahou či posouzením reálné újmy, která v tomto konkrétním případě hrozí veřejnému zájmu na ochraně životního prostředí. Újmu, která v důsledku Napadeného rozhodnutí hrozí Stěžovateli, a která byla Stěžovatelkou řádně popsána a doložena, Krajský soud odmítl vzít na vědomí, aniž by tento postup jakkoliv odůvodnil. Napadené rozhodnutí je v tomto ohledu arbitrární a nese znaky svévole (podrobněji část IV. níže).
 - c) Krajský soud absolutizoval veřejný zájem na ochraně životního prostředí, aniž by jakýmkoliv způsobem zohlednil újmu, která v tomto konkrétním případě hrozí jinému důležitému veřejnému zájmu, a to zejména zájmu na bezpečnosti a dostupnosti dodávek elektrické energie a tepla. Napadené rozhodnutí je v tomto ohledu arbitrární a nese znaky svévole (podrobněji část V. níže).
8. Napadeným rozhodnutím tak byla porušena základní práva Stěžovatelky garantovaná ústavním pořádkem České republiky, a to zejména právo na výkon podnikání za podmínek stanovených zákonem, právo na právní jistotu a legitimní očekávání, právo na soudní ochranu, právo na spravedlivý proces a právo na rovné postavení před soudem.

III.

Napadeným rozhodnutím byla výjimka z emisních limitů zrušena trvale a nezvratně, aniž by byla podrobena jakémukoliv soudnímu přezkumu

9. Ustanovení § 73 SŘS správním soudům umožňuje, aby správní žalobě za splnění zákonných podmínek přiznaly odkladný účinek, a tudíž dočasně odložily právní účinky napadeného rozhodnutí. Jak je však podrobněji popsáno níže, v případě Napadeného rozhodnutí nelze o dočasnosti tohoto rozhodnutí hovořit.
10. Rozhodnutí MŽP, kterému nadále svědčí presumpce správnosti správních aktů, a které má naprosto zásadní dopady do práva Stěžovatelky na podnikání, bylo Napadeným rozhodnutím trvale a nezvratně anulováno, aniž by došlo k jakémukoliv přezkumu jeho zákonnosti ze strany soudu.

11. Tímto postupem byla Stěžovatelce upřena nezákladnější práva, která jsou jí garantována ústavním pořádkem České republiky, a to zejména právo podnikat za podmínek stanovených zákonem, právo na právní jistotu a právo na řádný přezkum rozhodnutí orgánů veřejné správy soudem (resp. právo na soudní ochranu a na spravedlivý proces).

Dopady Napadeného rozhodnutí na práva Stěžovatelky

12. Rozhodnutím MŽP byla Stěžovatelce, resp. jí provozovanému zařízení Elektrárny Chvaletice, pravomocně udělena výjimka z emisních limitů pro rtuť a pro oxidy dusíku stanovené v závěrech o BAT, a to v souladu s § 14 odst. 5 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o IP"). Jednou ze zákonných podmínek pro udělení této výjimky je mimo jiné skutečnost, že příslušné zařízení není schopné emisní limity spojené s BAT plnit bez rozsáhlé modernizace.
13. Napadeným rozhodnutím byl nadepsaným žalobám přiznán odkladný účinek, čímž Rozhodnutí MŽP pozbylo právní moci, aniž by bylo soudem věcně přezkoumáno. Krajský úřad Pardubického kraje tak byl v souladu s § 18 odst. 2 písm. c) zákona o IP povinen zahájit přezkum integrovaného povolení Elektrárny Chvaletice a v návaznosti na jeho závěry s nejvyšší pravděpodobností bude nucen v souladu s § 19a odst. 3 zákona o IP zahájit řízení o změně tohoto integrovaného povolení z moci úřední za účelem stanovení emisních limitů dle závěrů o BAT mezi závazné podmínky provozu zařízení. Tyto limity přitom zařízení nedokáže plnit, neboť nezbytná modernizace dosud probíhala v souladu se závazným harmonogramem stanoveným pravomocným Rozhodnutím MŽP a její urychlení, resp. dokončení, je v řádu několika málo měsíců zcela nemožné (viz odst. 15 níže).
14. Stěžovatelce již bylo doručeno usnesení Krajského úřadu Pardubického kraje č. j. KrÚ 52924/2022/OŽPZ/CH, sp. zn. SpKrÚ 52209/2022/OŽPZ/3 ze dne 21. 7. 2022, kterým bylo výše uvedené řízení o přezkumu integrovaného povolení zahájeno. Přitom lze očekávat, že emisní limity spojené s BAT budou do integrovaného povolení Elektrárny Chvaletice pravomocně vtěleny během několika málo týdnů.
15. S ohledem na to, že Elektrárna Chvaletice není schopna emisní limity spojené s BAT plnit, bude Stěžovatelka nucena toto zařízení zcela odstavit, neboť:
- a) Uvedení Elektrárny Chvaletice do technického stavu, který umožní plnění emisních limitů spojených se závěry o BAT, je v krátkodobém horizontu zcela nemožné s ohledem na:
- i. časovou náročnost přípravy a realizace technických opatření nezbytných k dosažení emisních koncentrací spojených s BAT;
 - ii. omezené kapacity dodavatelů, kteří jsou schopni příslušná technická opatření realizovat;
 - iii. skutečnost, že výslednou účinnost těchto technických opatření nelze dopředu garantovat;
 - iv. skutečnost, že možnost urychlení modernizace je velmi omezená, neboť jednotlivé technologie nelze instalovat najednou – s ohledem na charakter spalovacího zařízení a na vzájemnou provázanost příslušných technologií musí být každá nová technologie na snižování emisí po vlastní instalaci podrobena zkušebnímu provozu a následně postupně

optimalizována, resp. její bezpečnost, funkčnost a účinek musí být prověřeny za provozu při všech výkonových hladinách a provozních podmínkách (včetně různých klimatických podmínek) za současné optimalizace ostatních již instalovaných technologií (technologie pro snižování emisí různých polutantů se totiž mohou vzájemně negativně ovlivňovat). Teprve po této náročné optimalizaci je příslušná technologie způsobilá dosáhnout nezbytné účinnosti a lze přistoupit k výběru a instalaci další technologie k dosažení úplného souladu s emisními limity spojenými s BAT. Z uvedeného je přitom zřejmé, že takovouto optimalizaci nelze z principu věci provést bez plného provozu zdroje.

- b) Plnění emisních limitů dle závěrů o BAT nelze dosáhnout omezením výroby. Emisní limity se totiž nevztahují na celkové množství vypuštěných znečišťujících látek, ale na jejich koncentraci. Při snížení objemu výroby (ať už omezením času, po který je zařízení provozováno, nebo snížením jeho výkonu) by tak sice došlo ke snížení celkového množství vypuštěných znečišťujících látek, jejich koncentrace (která se musí pohybovat v rámci emisního limitu) by však zůstala v zásadě stejná. Zařízení tedy emisní limity dle závěrů o BAT nedokáže plnit bez ohledu na objem výroby.
16. Pokud by se Stěžovatelka rozhodla pokračovat v modernizaci zařízení a Elektrárnu Chvaletice za tímto účelem provozovat v rozporu se závaznými podmínkami integrovaného povolení, pak by se vystavila závažným veřejnoprávním sankcím, a to mimo jiné:
- i. opakované pokutě až do výše 10 mil. Kč ze strany KÚ;
 - ii. nařízení zastavení provozu zařízení ze strany krajského úřadu dle § 19 zákona o IP (neboť omezením provozu nelze dosáhnout plnění závazných podmínek integrovaného povolení – viz výše); a
 - iii. sankcím podle č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "**energetický zákon**"), včetně rozhodnutí o zrušení licence na výrobu elektřiny pro porušování sektorových právních předpisů dle § 10 odst. 2 písm. c) energetického zákona.
17. Z výše uvedeného je zřejmé, že v důsledku Napadeného rozhodnutí dojde nevyhnutelně k pravomocnému stanovení emisních limitů spojených s BAT mezi závazné podmínky provozu zařízení Elektrárny Chvaletice, a to v řádu několika málo týdnů. Jakmile toto rozhodnutí nabude právní moci, stane se pro Stěžovatelku zcela nezvratným a v podstatě likvidačním (viz podrobněji odst. 33 až 36 níže). S ohledem na rozsah žalobních bodů a na délku řízení před správními soudy (která za rok 2020 dosahovala v průměru 525 dnů)¹ je přitom v podstatě vyloučeno, že by Krajský soud ve věci rozhodl dříve, než dojde k závažným a nezvratným zásahům do práv Stěžovatelky.

K případnému právu na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci

18. V případě, že by se Stěžovatelce podařilo zařízení modernizovat dříve, než jí bude nařízeno zastavení provozu či odebrána licence na výrobu elektřiny (což je s ohledem na výše uvedené skutečnosti v podstatě vyloučeno) a Krajský soud by Rozhodnutí MŽP následně potvrdil (tj. žaloby

¹ České soudnictví 2020: Výroční statistická zpráva, str. 123.

by byly zamítnuty), pak by jí vznikla rozsáhlá škoda přinejmenším ve formě extrémně zvýšených nákladů na takto urychlenou modernizaci a ve formě ušlého zisku v důsledku rozsáhlých neplánovaných odstávek.

19. Ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, ve znění pozdějších předpisů, nicméně Stěžovatelce neumožňuje vznést nárok na náhradu škody způsobené rozhodnutím, pokud toto rozhodnutí není pro nezákonnost zrušeno či změněno. Vzhledem k tomu, že proti usnesení o přiznání odkladného účinku nejsou přípustné opravné prostředky, se však nelze dovolat jeho nezákonnosti. Krom zásahu do jejich ústavně garantovaných práv tak Stěžovatelka nemá ani reálnou možnost se domáhat případné náhrady škody.

Dílčí závěr

20. Z výše uvedeného je zřejmé, že Napadeným rozhodnutím byla Stěžovatelce trvale a nezvratně odejmuta pravomocná výjimka z emisních limitů, které dosud svědčí presumpce správnosti správních aktů, aniž by byla podrobena jakémukoliv soudnímu přezkumu. Podmínky, za kterých je Stěžovatelka oprávněna vykonávat své podnikání, byly v důsledku Napadeného rozhodnutí změněny trvale a nevratně, neboť nemohou být zvráceny ani v návaznosti na případné rozhodnutí ve věci samé.
21. Předmět nadepsaného soudního řízení tak byl z praktického hlediska zcela vyprázdněn. Rozhodnutí Krajského soudu o žalobách samotných se stalo čistě akademickým a ve vztahu k ochraně základních práv Stěžovatelky v zásadě bezpředmětným. Právní důsledky tohoto postupu jsou pro Stěžovatelku v zásadě likvidační.
22. Stěžovatelka považuje takový zásah do svých práv a povinností za zcela nepřijatelný a odporující základním principům správního práva, správního soudnictví i samotného právního státu. Přiznáním odkladného účinku žalob byla Stěžovatelce zcela upřena nezákladnější práva, která jsou jí garantována ústavním pořádkem České republiky, to zejména právo podnikat za podmínek stanovených zákonem, právo na právní jistotu a legitimní očekávání a právo na řádný přezkum správních rozhodnutí soudem (resp. právo na soudní ochranu a na spravedlivý proces).

IV.

Krajský soud odmítl přihlédnout k újmě hrozící Stěžovatelce

23. Podle § 73 odst. 2 SŘS přizná soud žalobě na návrh odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
24. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí nicméně vyplývá, že Krajský soud zcela absolutizoval údajnou závažnou újmu hrozící životnímu prostředí (přestože taková újma byla orgány ochrany životního prostředí v rámci správního řízení jednoznačně vyloučena), zatímco k závažné újmě hrozící Stěžovatelce odmítnul přihlédnout, přestože byla Stěžovatelkou přesvědčivě doložena a odůvodněna. Krajský soud tedy újmu hrozící životnímu prostředí vůbec nepoměřil oproti újmě, která může v důsledku Napadeného rozhodnutí vzniknout Stěžovatelce.

25. Krajský soud reálně neposoudil podmínky pro přiznání odkladného účinku ve smyslu § 73 odst. 2 SŘS, resp. vyšel pouze z obecných předpokladů, aniž by jakkoliv vyhodnotil konkrétní okolnosti daného případu. Krajský soud tudíž rozhodl arbitrárně a svévolně, čímž porušil právo Stěžovatelky na soudní ochranu a na spravedlivý proces, právo na právní jistotu a legitimní očekávání a právo na rovné postavení před soudem.

K újmě hrozící životnímu prostředí

26. Stěžovatelka nerozporuje, že vypouštění vyšších emisních koncentrací oxidů dusíku a rtuti, než stanovují závěry o BAT, má vliv na životní prostředí. Z toho však nelze automaticky dovozovat, že by šlo o závažnou újmu, nebo že by tato újma byla nepoměrně větší než újma hrozící Stěžovatelce nebo důležitému veřejnému zájmu.
27. Stěžovatelka před Krajským soudem namítala, že riziko závažného znečištění životního prostředí bylo ve vztahu k udělené výjimce prokazatelně vyloučeno. Předmětem řízení o udělení výjimky z emisních limitů ve smyslu § 14 odst. 5 zákona o IP je totiž mimo jiné:
- a) potvrzení, že v důsledku udělení výjimky nedojde k závažnému znečištění životního prostředí, a
 - b) potvrzení, že v průběhu trvání výjimky bude celkově zachována vysoká úroveň ochrany životního prostředí.
28. Splnění výše uvedených podmínek bylo v řízení vyčerpávajícím způsobem prokázáno. Z obsahu správního spisu je zároveň zřejmé, že:
- a) vliv udělené výjimky na stav imisní zátěže rtuti a oxidů dusíku na území Pardubického kraje, resp. České republiky, je zcela zanedbatelný (ve vztahu k oxidům dusíku podle předložené rozptylové studie dokonce prakticky neměřitelný);
 - b) zařízení i v případě provozu v rámci udělené výjimky nepředstavuje riziko z pohledu ochrany lidského zdraví;
 - c) nedojde k žádným zásadním změnám ve způsobu a technologii provozu zařízení (ve vztahu k používanému typu paliva, způsobu jeho dopravy a spalování apod.), které by mohly vést k jakémukoli zhoršení stavu životního prostředí oproti stávajícímu stavu.
29. Závěr, že v souvislosti s výjimkou z emisních limitů (i) nemůže dojít k závažnému znečištění životního prostředí a (ii) celkově bude zachována vysoká úroveň ochrany životního prostředí, byl v souladu s požadavky zákona o IP a Metodického pokynu MŽP řádně doložen a aprobován vyjádřením České informační agentury životního prostředí (CENIA), která je nezávislou odborně způsobilou osobou zřízenou za tímto účelem dle § 6 zákona o IP, jakož i Rozhodnutím KÚ a Rozhodnutím MŽP. Tyto závěry byly zároveň v příslušných rozhodnutích a vyjádřeních vyčerpávajícím způsobem odůvodněny. Stěžovatelka zároveň připomíná, že uvedené závěry byly učiněny ve vztahu k celému období trvání výjimky, zatímco pro rozhodnutí Krajského soudu byla relevantní pouze újma, která může na životním prostředí vzniknout v průběhu soudního řízení.

30. Krajský soud se nicméně s výše uvedenými námitkami Stěžovatelky žádným způsobem nevypořádal. V odůvodnění Napadeného rozhodnutí pouze odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, čj. 1 As 39/2006-55 (ve věci Rozšíření dálnice D1 v úseku Kývalka – Holubice) a na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2015, č.j. 1 As 13/2015 – 225 (ve věci komplexní obnovy tří bloků Elektrárny Prunéřov a zvýšení jejich výkonu). S odkazem na tuto judikaturu Krajský soud bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění konstatoval, že nepřiznáním odkladného účinku žalobám by hrozila závažná újma na životním prostředí, aniž by jakýmkoliv způsobem posoudil její reálný rozsah.
31. Je přitom zřejmé, že výše uvedená judikatura je na danou věc zcela nepřiléhavá. Zvýšené emise znečišťujících látek nelze automaticky považovat za závažnou újmu na životním prostředí, aniž by bylo přihlédnuto k jejich reálnému vlivu. Tento vliv zároveň nelze ani vzdáleně srovnávat s vlivem, který může mít stavba nového dálničního úseku či rozšíření provozu zařízení o tři elektrárenské bloky.
32. Krajský soud v zásadě konstatoval, že jakékoliv emise znečišťujících látek, bez ohledu na jejich objem či reálný vliv, automaticky představují závažnou újmu na životním prostředí, která je vždy zjevně nepřiměřená jakékoliv jiné újmě hrozící třetím osobám či důležitému veřejnému zájmu. Takovýto postup je přitom v rozporu se základními ústavními principy, podle nichž je nezbytné práva a svobody vyvažovat, přičemž nelze absolutizovat jedno na úkor druhého.² Toto platí rovněž v případě vyvažování práva na účinnou a včasnou ochranu životního prostředí na straně jedné a zájmu na předvídatelnosti práva a právní jistotě a s tím související požadavek stabilního prostředí pro investory na straně druhé.³
- K nepřiměřené újmě hrozící stěžovatelce*
33. Stěžovatelka před Krajským soudem namítala, že v důsledku přiznání odkladného účinku žalob by jí hrozilo odstavení zdroje (ať již z rozhodnutí Stěžovatelky za účelem předcházení sankcím, či v důsledku odebrání licence na výrobu elektřiny nebo z rozhodnutí KÚ). V důsledku toho by pak došlo k újmě v majetkové sféře Stěžovatelky (a širší skupiny Sev.en) z důvodu ukončení výroby tepla a elektřiny:
- ve formě ušlého zisku minimálně za dobu od odstavení zařízení do rozhodnutí Krajského soudu o žalobách. Vzhledem ke skutečnosti, že ceny elektrické energie se v čase mění, nelze tento ušlý zisk kvantifikovat přesně. Jeho výše by se však nepochybně pohybovala minimálně v řádech jednotek miliard korun za rok. Pro ilustraci Stěžovatelka uvedla, že odhad zisku z provozu zařízení činí (pouze) pro rok 2022 přibližně 3,9 miliardy Kč;⁴
 - ve formě skutečné škody, neboť dodávky elektřiny jsou zpravidla nasmlouvány s velkým časovým předstihem a Stěžovatelka tak již uzavřela závazné smlouvy s odběrateli na velkou

² Viz nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 10. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 24/2000.

³ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, č.j. 6 As 91/2018 - 74, odst. 13.

⁴ Údaj vychází z (i) odhadu objemu výroby zařízení za rok 2022 specifikovaného v rámci doplnění odborného posouzení k udělení výjimky, (ii) veřejně dostupné průměrné ceny elektrické energie za období od 1. 7. 2021 do 17. 3. 2022 (při převodu dle kurzu EUR/CZK ke dni 18. 3. 2022 (1 EUR = 24,83 CZK)) a (iii) očekávaných nákladů na provoz zařízení za rok 2022. Výpočet byl proveden následovně: očekávaný objem výroby zařízení za rok 2022 (3.511.911 MWh) x průměrná cena elektrické energie (3.918 Kč/MWh) – očekávané náklady před daní na roční provoz zařízení (8.911.317.000 Kč) = očekávaný čistý zisk (3.927.441.000 Kč).

část předpokládané výroby v letech 2022 a 2023.⁵ Povinnosti z těchto smluv jsou přitom zásadně zajištěné. Při odstavení zařízení a z toho vyplývající nemožnosti plnit závazky z těchto smluv by došlo k realizaci zajištění a Stěžovatelka by tak utrpěla další újmu v řádech jednotek miliard korun (ve formě skutečné škody, tedy nad rámec ušlého zisku uvedeného výše);

- c) výkonem zástavního práva na obchodním závodě a nemovitostech Stěžovatelky ze strany společnosti PPF banka a.s. Jak vyplývá z příložených výpisů z rejstříku zástav a katastru nemovitostí, Stěžovatelka má uzavřenu smlouvu o úvěrech se společností PPF banka a.s. ze dne 16. 8. 2019, s limitem čerpání do výše 195 milionů euro (přibližně 4,8 miliardy Kč), která je zajištěna zástavou obchodního závodu Stěžovatelky. Odstavení zařízení by přitom znemožnilo plnění závazků Stěžovatelky z této smlouvy a v konečném důsledku by tak vedlo k výkonu zástavního práva banky nad celým obchodním závodem Stěžovatelky;
 - d) ztrátou úvěrovatelnosti, neboť v důsledku takto rozsáhlého porušení smluvních závazků by Stěžovatelka reálně přišla o možnost získat financování pro další modernizaci zařízení, jehož ekologizace by tak byla do budoucna vyloučena; a
 - e) ve formě veřejnoprávních sankcí za porušení povinnosti uskutečňovat dodávky elektrické energie (a tepla) v souladu s uzavřenou smlouvou o dodávce elektřiny (a tepla) a také za porušení závazků na poskytování podpůrných služeb.
34. Stěžovatelce tak v důsledku Napadeného rozhodnutí hrozí majetková újma spočívající v nevyhnutelném odstavení zařízení, resp. v ušlém zisku, skutečné škodě, soukromoprávních i veřejnoprávních sankcích, a zejména ve výkonu zástavního práva nad jejím obchodním závodem ze strany banky, jejichž důsledky by pro ni byly likvidační. V abstraktní rovině pak Stěžovatelce hrozí újma na jejím právu podnikat za podmínek stanovených zákonem, právu na právní jistotu a legitimní očekávání a právu na řádný přezkum zákonnosti správních rozhodnutí soudem (resp. právu na spravedlivý proces).
35. Stěžovatelka přitom Krajský soud upozornila, že výše uvedenou újmu nemůže ani částečně zmírnit např. omezením výroby. Emisní limity se totiž nevztahují na celkové množství vypuštěných znečišťujících látek, ale na jejich koncentraci. Při snížení objemu výroby (ať už omezením času, po který je zařízení provozováno, nebo snížením jeho výkonu) by tak sice došlo ke snížení celkového množství vypuštěných znečišťujících látek, jejich koncentrace (která se musí pohybovat v rámci emisního limitu) by však zůstala v zásadě stejná. Zařízení tedy emisní limity dle závěrů o BAT nedokáže plnit bez ohledu na objem výroby.
36. Dosažení emisních limitů dle závěrů o BAT je možné pouze rozsáhlou modernizací zařízení, kterou Stěžovatelka postupně realizuje ve lhůtách stanovených Rozhodnutím MŽP (tedy ve lhůtách, které reflektují reálné možnosti dostupných dodavatelů a přiměřené odstávky v rámci příslušného investičního cyklu). Dokončení takto rozsáhlé modernizace v rámci několika málo týdnů či měsíců, byť při úplné odstávce celého zařízení a s extrémně zvýšenými náklady, je však zcela nemožné.

⁵ Skupina Sev.en konkrétní data nezveřejňuje, neboť jde o velmi citlivé údaje, které jsou součástí jejího obchodního tajemství. Stěžovatelka nicméně potvrzuje, že objem dopředu nasmulované výroby je srovnatelný s ostatními velkými výrobci, kdy například skupina ČEZ v poslední zveřejněné výroční zprávě uvádí, že k 31. 12. 2021 bylo na rok 2022 dopředu prodáno již přibližně 88 % očekávané výroby, na rok 2023 bylo prodáno přibližně 60 % a na rok 2024 přibližně 28 %.

37. Krajský soud nicméně jakoukoliv újmu hrozící Stěžovatelce odmítl s tím, že „*Tvrzení provozovatele o hrozící újmě v řádech miliard Kč se tak z pohledu zdejšího soudu pohybují spíše v rovině odhadů a spekulací, neboť je provozovatel konkrétně nedoložil. Současně provozovatel uvedenou újmu spojuje také s úplným zastavením provozu elektrárny. Odstavení zařízení jako následek přiznání odkladného účinku žalobám je však též pouze spekulací.*“⁶
38. Skutečnost, že Krajský soud k újmě hrozící stěžovatelce vůbec nepřihlédl, považuje Stěžovatelka za projev zřejmé svévole. Stěžovatelka přesvědčivě popsala, že hrozba úplného odstavení zařízení vyplývá přímo z platných právních předpisů (viz odst. 13 až 17 výše). Krajský soud přitom žádným způsobem nenaznačil, proč by tato hrozba měla být „spekulativní“.
39. Ve vztahu k vyčíslení ušlého zisku pak Stěžovatelka sama uvedla, že jde o určitou aproximaci (neboť cenu elektrické energie nelze dopředu spolehlivě předvídat). Jde nicméně o transparentní odhad vycházející z očekávaného objemu výroby, veřejně dostupné ceny elektrické energie na energetických trzích a očekávaných provozních nákladů. Závěr, že zisk z ročního provozu elektrárny s instalovaným výkonem 820 MW (tj. více než polovina instalovaného výkonu jaderné elektrárny Dukovany) se bude zpravidla pohybovat v řádech stovek milionů, resp. nižších miliard Kč, lze ostatně stěží považovat za překvapivý. Ani v tomto ohledu přitom Krajský soud nenaznačil, v čem spatřuje „spekulativnost“ hrozící újmy.
40. Stěžovatelce přitom není zřejmé, jakým způsobem by mohla hrozící újmu ve formě budoucího ušlého zisku doložit transparentněji. Zároveň upozorňuje, že pro účely § 73 odst. 2 SŘS je posuzována škoda, kteřá může vzniknout jiným osobám. Z ustálené judikatury správních soudů přitom vyplývá, že účastníci řízení jsou pro účely § 73 odst. 2 SŘS povinni tvrzenou újmu osvědčit, nikoliv prokázat.⁷ Stěžovatelka tedy nebyla povinna prokázat, že k tvrzené újmě s jistotou dojde, postačovalo jí osvědčit, že tvrzená újma je pravděpodobná.
41. Z výše uvedeného je přitom zjevné, že Stěžovatelkou namítaná újma související s odstavením Elektrárny Chvaletice je zcela reálná a v zásadě nevyhnutelná, neboť jde o právní následek vyplývající přímo z platných právních předpisů.

K legitimnímu očekávání

42. Napadené rozhodnutí uvádí, že se Stěžovatelka hrozící újmě vystavila sama: „*V této věci odhlédnout ani od skutečnosti, že podle zákona o integrované prevenci (§ 14 odst. 5) není na emisní výjimku nárok. Tím, že provozovatel zvolil cestu výjimky z emisních limitů stanovených v závěrech o BAT, vystavil se možnému riziku, že výjimka udělena nebude a provozovatel bude muset v určitém (pravděpodobně krátkém) časovém horizontu splnit předpoklady evropské legislativy. Provozovatel se pohybuje v tržní ekonomice, proto by za těchto okolností neměl mít výhodnější podmínky oproti ostatním provozovatelům spalovacích zařízení, kteří se vydali cestou snižování emisí na požadovanou úroveň za účelem ekologičtějšího provozu.*“⁸

⁶ Napadené rozhodnutí, odst. 11.

⁷ Např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č.j. 1 As 467/2018 – 29, odst. 11 a 13, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č.j. 10 Ads 99/2014 – 58, odst. 27 a 30.

⁸ Napadené rozhodnutí, odst. 12.

43. Stěžovatelka má nicméně za to, že výše uvedený závěr Krajského soudu je v rozporu se základními zásadami právního státu. Je pravdou, že udělení výjimky z emisních limitů ve smyslu § 14 odst. 5 zákona o IP je fakultativní a provozovatel na její udělení nemá ve striktním smyslu právní nárok. Z obsahu Metodického pokynu MŽP, který byl k provedení § 14 odst. 5 zákona o IP vydán, nicméně vyplývá, že výjimky z emisních limitů mají být hodnoceny a udělovány na základě posouzení tam uvedených kritérií.
44. Stěžovatelka zároveň připomíná, že správními orgány bylo k dnešnímu dni uděleno více než 20 pravomocných výjimek z emisních limitů spojených se závěry o BAT. Velká část těchto výjimek byla přitom udělena velkým elektrárnám, tedy zařízením, jejichž provozovatelé jsou v přímém konkurenčním vztahu ke Stěžovateli. Stěžovatelka tudíž oprávněně očekávala, že při splnění zákonných podmínek a požadavků Metodického pokynu MŽP jí nebude výjimka bez legitimního důvodu odepřena.
45. Opačný postup by byl ze strany správních orgánů projevem zjevné libovůle, která je ústavním pořádkem v zásadě zakázána: „*I pro činnost správních orgánů v České republice platí princip ochrany účastníka, který v dobré víře očekává, že příslib určitého užití volného správního uvážení, učiněný správním orgánem, bude dodržen, splní-li účastník podmínky správním orgánem stanovené (princip ochrany legitimního očekávání).*“⁹ Obdobně se vyjádřil i Ústavní soud, když uvedl: „*Ústavní soud již ve své judikatuře konstatoval, že ke znakům právního státu a mezi jeho základní hodnoty patří neoddelitelně princip právní jistoty (čl. 1 odst. 1 Ústavy), jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Podstatou uplatňování veřejné moci v demokratickém právním státě je princip dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci a ochrana dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci, ať už v individuálním případě plynou přímo z normativního právního aktu nebo z aktu aplikace práva.*“¹⁰
46. Pouze pro úplnost Stěžovatelka připomíná, že emisní limity stanovené dle závěrů o BAT byly ze strany českých úřadů implementovány až k 17. 8. 2021 (tj. ke konci implementační lhůty příslušného prováděcího rozhodnutí Evropské komise). Tyto emisní limity tedy pro provozovatele představují relativně novou právní povinnost. Zároveň upozorňuje, že příslušné prováděcí rozhodnutí Evropské komise bylo před koncem této implementační lhůty zrušeno Tribunálem Evropského soudního dvora¹¹ a provozovatelé velkých spalovacích zařízení tak byli až do přijetí nového prováděcího rozhodnutí (ke kterému došlo až 30. 11. 2021) ponecháni v nejistotě, v jaké výši budou emisní limity nakonec stanoveny.

Dílčí závěr

47. Krajský soud založil Napadené rozhodnutí na premise, že jakékoliv emise znečišťujících látek, bez ohledu na jejich objem či reálný vliv, představují automaticky závažnou újmu na životním prostředí, která je vždy zjevně nepřiměřená jakékoliv jiné újmě hrozící třetím osobám. Takovýto postup je přitom v rozporu se základními ústavními principy, podle nichž je nezbytné práva a svobody vyvažovat, přičemž nelze absolutizovat jedno na úkor druhého.¹²

⁹ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 6 A 25/2002-59.

¹⁰ Viz náleží Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. II. ÚS 487/03.

¹¹ Viz rozhodnutí Tribunálu Evropského soudního dvora ve věci T-699/17, ze dne 27. 1. 2021.

¹² Viz náleží Ústavního soudu ze dne 12. 10. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 24/2000.

48. Újmu hrozící Stěžovatelce Krajský soud odmítl vzít na vědomí, a to bez bližšího odůvodnění. Napadené rozhodnutí je v tomto ohledu arbitrární a nese prvky svévole. Stěžovatelce tak bylo upřeno též právo na účinnou soudní ochranu a na spravedlivý proces, stejně jako právo na rovné postavení před soudem.

V.

Krajský soud se reálně nezabýval ohrožením důležitého veřejného zájmu

49. Soud dle § 73 odst. 2 SŘS přizná žalobě na návrh odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
50. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí nicméně vyplývá, že se Krajský soud vůbec nezabýval újmou, která může Napadeným rozhodnutím vzniknout důležitému veřejnému zájmu, a to zejména zájmu na bezpečnosti a dostupnosti dodávek elektrické energie a tepla. To navzdory skutečnosti, že Stěžovatelka na toto ohrožení veřejného zájmu opakovaně upozornila.
51. Krajský soud reálně neposoudil podmínky pro přiznání odkladného účinku ve smyslu § 73 odst. 2 SŘS, resp. vyšel pouze z obecných předpokladů, aniž by jakkoliv vyhodnotil konkrétní okolnosti daného případu. Krajský soud tudíž rozhodl arbitrárně a svévolně, čímž porušil právo Stěžovatelky na soudní ochranu a na spravedlivý proces, právo na právní jistotu a legitimní očekávání a právo na rovné postavení před soudem.

K rozporu odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem

52. Stěžovatelka v řízení před Krajským soudem upozorňovala, že v případě pozbytí právní moci Rozhodnutí MŽP by byla nucena zařízení odstavit, což by mělo za následek mimo jiné:
- a) negativní dopad na ceny a stabilitu dodávek elektrické energie, což by dále umocnilo nepříznivou situaci panující v současné době na energetickém trhu;
 - b) zastavení dodávek tepla do obcí Chvaletice a Trnávka;
 - c) nemožnost zařízení poskytovat podpůrné služby ve smyslu energetického zákona, a tedy ohrožení stability elektrické sítě; a
 - d) negativní dopad na zaměstnanost v regionu.
53. Stěžovatelka přitom zdůraznila, že výše uvedená ohrožení veřejného zájmu jsou v současnosti ještě výrazně umocněna nepříznivou geopolitickou situací na Ukrajině, v jejímž důsledku došlo k dalšímu zdražení energií a dodávek zemního plynu, na nichž je Česká republika (a velká část EU) zcela závislá. Je přitom pravděpodobné, že situace na trzích s energiemi se bude ve střednědobém horizontu dále zhoršovat a nelze vyloučit ani to, že dodávky energetických paliv do České republiky i jiných členských států EU mohou být v budoucnu výrazně omezeny či dokonce zastaveny (a to i nad rámec již schválených omezení na dovoz energetických paliv z Ruské federace do zemí EU).

54. Výše uvedené platí tím spíše za situace, kdy je velká část obyvatelstva ČR vystavena riziku energetické chudoby, a kdy jsou Ministerstvem průmyslu a obchodu přijímána krizová opatření k zabezpečení energetických potřeb.¹³
55. Krajský soud nicméně hrozící újmu na veřejném zájmu vůbec neposoudil, když pouze obecně odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v odlišné věci: „Co se týče druhé podmínky pro přiznání odkladného účinku žalobám, soud opět vychází z usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 13/2015-225, v jehož bodě 19 bylo konstatováno, že veřejný zájem na ochraně životního prostředí převáží nad tvrzeným veřejným zájmem na zásobování obyvatelstva tepelnou energií. Tentýž názor zastává podepsaný soud i v nyní posuzované věci ve vztahu k dodávkám elektrické energie a tepla. I druhá podmínka proto je splněna, jelikož by nepřiznáním odkladného účinku vznikl rozpor s důležitým veřejným zájmem, jímž je ochrana životního prostředí.“¹⁴
56. Stěžovatelka přitom před Krajským soudem uvedla, že si je výše uvedené judikatury vědoma. Zároveň však upozornila, že každý případ je nutné posuzovat individuálně a v souladu s principem proporcionality.¹⁵ Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí je nicméně zřejmé, že Krajský soud na takovéto individuální posouzení zcela rezignoval.
57. Stěžovatelka nadto upozorňuje, že judikatura citovaná Krajským soudem je na danou věc opět zcela nepřiléhavá. Z usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 13/2015-225 (týkajícího se obnovy elektrárny Prunéřov II) je totiž zřejmé, že přiznáním odkladného účinku v daném případě k ohrožení veřejného zájmu na dodávkách energií vůbec dojít nemohlo. Teprve v návaznosti na tento závěr Nejvyšší správní soud konstatoval, že veřejný zájem na ochraně životního prostředí v daném případě převáží nad tvrzeným veřejným zájmem na zásobování obyvatelstva tepelnou energií.¹⁶ Stěžovatelka nadto uvádí, že veřejný zájem na dodávkách tepla pro přibližně 50.000 obyvatel (posuzovaný ve věci obnovy elektrárny Prunéřov II) je zcela nesrovnatelný s veřejným zájmem na dodávkách elektrické energie zajišťovaných Elektrárnou Chvaletice, jejíž předpokládaný objem výroby pro rok 2022 by pokryl průměrnou roční spotřebu elektřiny pro 1.071.031 domácností.¹⁷
58. Stěžovatelka připomíná, že Napadené rozhodnutí bylo vydáno v době největší energetické krize v historii samostatné České republiky a jen krátce po tom, co vláda České republiky deklarovala záměr znárodnit celou síť klíčových tuzemských elektráren jakožto nezbytné opatření k zajištění energetické bezpečnosti.¹⁸ Ve světle těchto skutečností se výše citované odůvodnění (vycházející ze stavu energetického trhu v roce 2015) jeví zcela arbitrárním a svévolným.

Dílčí závěr

59. Krajský soud založil Napadené rozhodnutí na premise, že veřejný zájem na ochraně životního prostředí obecně převažuje nad veřejným zájmem na zásobování obyvatelstva energií, aniž by provedl jakékoliv individuální posouzení v dané věci. Své rozhodnutí odůvodnil toliko odkazem na judikaturu, která je na daný případ zjevně nepřiléhavá. Napadené rozhodnutí je v tomto ohledu

¹³ Doplnění vyjádření k návrhům na přiznání odkladného účinku žalob, odst. 10 a 12.

¹⁴ Napadené rozhodnutí, odst. 13.

¹⁵ Doplnění vyjádření k návrhům na přiznání odkladného účinku žalob, odst. 11.

¹⁶ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6.5.2015, č. j. 1 As 13/2015-225, odst. 14 a 19.

¹⁷ Údaj byl spočítán jako objem výroby zařízení pro rok 2022 (3.511.911 MWh) / průměrná roční spotřeba na byt dle údajů na webových stránkách Českého statistického úřadu (3.279 kWh) = 1.071.031.

¹⁸ Mimořádný projev předsedy vlády Petra Fialy ze dne 22. 6. 2022 dostupný na webových stránkách vlády České republiky.

arbitrární a nese prvky svévole. Stěžovatelce tak bylo upřeno též právo na účinnou soudní ochranu a na spravedlivý proces.

VI.

Návrh na odložení vykonatelnosti a žádost o přednostní projednání

60. Z výše uvedeného je zřejmé, že výkon Napadeného rozhodnutí znamená pro Stěžovatelku nepoměrně větší újmu, než která může odložením jeho vykonatelnosti vzniknout jiným osobám či veřejnému zájmu na ochraně životního prostředí. Stěžovatelka má zároveň za to, že výkon Napadeného rozhodnutí může ohrozit jiný důležitý veřejný zájem, a to zejména zájem na bezpečnost a dostupnost dodávek elektrické energie a tepla.
61. Stěžovatelka tudíž ve smyslu § 79 odst. 2 zákona o ÚS navrhuje, aby Ústavní soud vykonatelnost Napadeného rozhodnutí odložil.
62. Pokud by Ústavní soud návrhu na odložení vykonatelnosti Napadeného rozhodnutí nevyhověl, pak si Stěžovatelka dovoluje požádat, aby o této Stížnosti rozhodl ve smyslu § 39 zákona o ÚS, tedy přednostně mimo pořadí došlých věcí.

VII.

Přípustnost ústavní stížnosti

63. Napadené rozhodnutí bylo Stěžovatelce doručeno dne 23. 6. 2022. Stížnost je tudíž podána v souladu s § 72 odst. 5 zákona o ÚS, tj. do dvou měsíců ode dne, kdy se Stěžovatelka dozvěděla o zásahu orgánu veřejné moci do jejích ústavně zaručených základních práv nebo svobod. Z ustálené judikatury správních soudů totiž vyplývá, že usnesení o odkladném účinku nelze napadnout žádnými opravnými prostředky, a to ani v případech, kdy je výkonem takového rozhodnutí nastolena nevratná situace a veškerá pozdější opatření k nápravě již nejsou schopná původní stav obnovit.¹⁹
64. Stěžovatelka si uvědomuje, že pravomoc Ústavního soudu je v individuálních věcech založena zejména na přezkumu věcí pravomocně skončených. Ústavní soud však zároveň dovodil, že i dočasné rozhodnutí může představovat nepřipustný zásah do ústavně zaručených práv nebo svobod, pokud již nemůže být napraveno v návaznosti na konečné rozhodnutí o výsledku sporu.²⁰
65. Z obsahu této Stížnosti je zřejmé, že Napadeným rozhodnutím bylo nepřipustným způsobem zasaženo do základních práv a svobod Stěžovatelky garantovaných ústavním pořádkem České republiky, přičemž následky tohoto rozhodnutí jsou pro Stěžovatelku trvalé a nezvratné. Stěžovatelka se přitom nemůže domoci nápravy jinak než prostřednictvím ústavní stížnosti, neboť případné opravné prostředky proti rozhodnutí ve věci samé již nebudou způsobilé nastalý stav změnit.
66. S ohledem na výše uvedené skutečnosti je Stěžovatelka přesvědčena, že ústavní stížnost proti Napadenému rozhodnutí je přípustná.

¹⁹ Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005, č.j. III. ÚS 156/05.

²⁰ Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 10. 11. 1999, č.j. II. ÚS 221/98.

**VIII.
Návrh**

67. S ohledem na výše uvedené Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud vydal následující

n á l e z

- I. Usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci č. j. 60 A 5/2022 -213 ze dne 22. 6. 2022 bylo porušeno právo na výkon podnikání za podmínek stanovených zákonem garantované čl. 26 Listiny základních práv a svobod a čl. 16 Listiny základních práv Evropské unie, právo na soudní ochranu a právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 Listiny základních práv a svobod, čl. 4 a 90 Ústavy České republiky a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie, právo na právní jistotu a legitimní očekávání garantované čl. 1 a 2 Ústavy České republiky a právo na rovné postavení před soudem garantované čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky.
- II. Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci č. j. 60 A 5/2022 -213 ze dne 22. 6. 2022 se ruší.

za společnost Elektrárna Chvaletice a.s.

JUDr. Petr Zákoucký, LL.M., advokát
na základě plné moci